

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені Володимира Винниченка**

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА
АДМІНІСТРАТИВНА РЕФОРМА В УКРАЇНІ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність/напрямок 262 Правоохоронна діяльність
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(шифр і назва спеціалізації)

освітня програма Правоохоронна діяльність
(назва)

Факультет історії та права
(назва факультету)

Форма навчання денна, заочна
(денна, заочна)

(шифр за ОПП **ОК 10 (НФП 2.1.1.7.)**)

2018 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Соболь Є.Ю., доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою факультету історії
та права

«30» серпня 2018 року, протокол № 1

Голова Вченої ради факультету

_____

(підпис)

Філоретова Л.М.

(прізвище, ініціали)

Програму схвалено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін та
адміністративного права

Протокол № 1 від «28» серпня 2018 року

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

Соболь Є.Ю.

(прізвище, ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «262 Правоохоронна діяльність».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні положення адміністративного права та адміністративної реформи в Україні та методичні засади застосування цих положень з урахуванням існуючих прогалин у сфері публічного управління.

Міждисциплінарні зв'язки. Базою для засвоєння основних положень курсу «Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні» є знання отримані студентами після вивчення таких дисциплін як «Адміністративне право», «Адміністративна відповідальність», «Адміністративний процес» та ін.

Дисципліна «Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні» тісно пов'язана з іншими курсами циклу професійної та практичної підготовки магістра, а саме з такими як: «Методологія та організація наукових досліджень», «Юридичний механізм захисту прав людини», «Актуальні проблеми конституційного права України».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **модулів**:

1. Загальні риси та проблеми адміністративного права. Проблеми визначення суб'єктів адміністративного права.
2. Стан та перспективи реформування адміністративного законодавства. Основні теорії та наукові розробки з проблем адміністративного права та державного управління.
3. Проблеми адміністративно-деліктного права. Застосування норм адміністративно-деліктного права.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни „Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні” полягає у вивченні основних положень національного законодавства в галузі адміністративного права та виокремленні і аналізу основних проблем, що виникли на терені реформування адміністративного права та впровадженні ключових положень адміністративної реформи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та адміністративна реформа в Україні» є:

- сформулювати у студентів базові знання відносно історичного становлення адміністративного права як науки, сучасних тенденціях його розвитку в Україні та зарубіжних країнах;
- дати студентам всебічні і ґрунтовні знання щодо нормативно-правового забезпечення проведення в Україні адміністративної реформи, її змісту, мети та проблем реалізації основних положень;

- навчити студентів самостійно аналізувати та робити висновки щодо умов, порядку застосування суперечностей адміністративного законодавства, вирішенні юридичних колізій і подоланні прогалин у адміністративному праві;

- сформувані у студентів теоретичні знання відносно оновлених поглядів науковців на основні галузі, підгалузі та інститути адміністративного права, необхідність розуміння як сучасного стану адміністративно-правової теорії та адміністративного законодавства, так і тенденцій та напрямків їх подальшого реформування;

- вироблення основних точок зору відносно впровадження людиноцентристського підходу у відносинах держави й особи;

- сформувані у студентів навички правильного використання в практичній діяльності методів публічного адміністрування;

- привити навички юридично грамотного складання проектів актів публічного адміністрування та приймати управлінські та інші рішення.

1.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі фахові компетентності:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі правоохоронної діяльності під час практичної діяльності під час практичної діяльності з охорони прав і свобод людини в діяльності суб'єктів публічної адміністрації або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів правоохоронної діяльності, системного аналізу та прогнозування, оптимізації та прийняття управлінських рішень, проведення досліджень та/або здійснення інновацій у сфері правоохоронної діяльності;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- здатність приймати управлінські й обґрунтовані рішення в складних і непередбачуваних умовах;

- здатність самостійно здобувати знання, використовуючи різні джерела інформації в діяльності суб'єктів публічної адміністрації під час підтримання публічного порядку, профілактики правопорушень, застосуванні заходів адміністративного примусу;

- уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички на практиці;

- здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в діяльності суб'єктів публічної адміністрації, застосовувати адміністративно-правові норми, розуміти правовий характер і значення адміністративних актів, створювати й оформлювати різні види адміністративних актів в різних сферах правоохоронної діяльності;

- систематизувати впроваджені заходи адміністративної реформи в Україні;

- здатність забезпечувати законність та правопорядок в діяльності суб'єктів публічної адміністрації;

- здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення;

- здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації;

- здатність кваліфіковано здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності;

- спроможність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.

1.4. Програмними результатами навчання є:

- володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення занять з актуальних проблем адміністративної реформи та адміністративного права;
- знати та розуміти процеси координації в діяльності суб'єктів публічної адміністрації, проходження державної служби;
- узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, аргументовано їх пояснювати в частині реалізації положень адміністративної реформи та застосуванні адміністративних актів;
- аналізувати умови і причини вчинення адміністративних правопорушень;
- вміти забезпечувати законність та правопорядок в діяльності публічної служби;
- використовувати знання та вміння для надання кваліфікованих юридичних висновків й консультацій у напрямі впровадження адміністративної реформи та інших реформених змін у сфері публічного управління;
- здійснювати наукові дослідження в галузі правоохоронної діяльності.
- вміти кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в сфері публічного управління;
- аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних (наукових) завдань у сфері публічного управління.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **120** годин **4** кредит ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ І. ЗАГАЛЬНІ РИСИ ТА ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

ТЕМА 1. Історія адміністративного права

Співвідношення управління і права. Управління, як соціальне явище. Дефініція «управління» та «право». Філософія права. Римське право (jus civile) як джерело адміністративного права. Верховенство права. Право на службі у громади. Рецепція римського публічного права. Історія адміністративного права: камералістика; поліцейське право.

Формування адміністративного права у Східній Європі. Адміністративно-правова думка та адміністративне законодавство у найдавніші часи. Адміністративне право у Київській Русі. Витоки адміністративного права давньої Болгарії. Адміністративне право у Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій. Адміністративне право козацької доби.

Нове розуміння адміністративного права. Науковий доробок радянських адміністративістів. Розуміння адміністративного права радянськими вченими. Кодифікація адміністративно-правових норм. Кодифікація адміністративного законодавства в СРСР у 1920-х рр. Кодифікація адміністративного законодавства в СРСР у 1930-1960-х рр. Кодифікація адміністративного законодавства в СРСР у

1980-х рр. Генеза адміністративно-правової думки в незалежній Україні. Формування української школи адміністративного права. Людиноцентристський підхід в адміністративно-правовій науці.

ТЕМА 2. Концепція адміністративно-правової реформи – основа розвитку публічного права України

Роль Конституції у здійсненні адміністративної реформи. Адміністративне право: оновлення поглядів на його роль і зміст у сучасній державі та доктринальні аспекти реформування. Проблеми діяльності державного апарату та реалізації функцій державного управління. Передумови для проведення адміністративно-правової реформи 1991 – 1998 рр. Рецепція радянського права. Адміністративно-правова реформа у 1998 – 2010 рр. Історія створення Концепції адміністративної реформи від 22 липня 1998 року. Основні передумови реформування державної влади. Наукове забезпечення проекту Концепції адміністративної реформи. Результати проведення адміністративної реформи: проблеми сьогодення. Свобода і відповідальність у державному управлінні. Раціоналізація та ефективність державного управління на сучасному етапі. Удосконалення стилю державного управління.

ТЕМА 3. Правове забезпечення адміністративно-правової реформи

Організаційне забезпечення адміністративної реформи: механізм і шляхи вдосконалення. Кадрове забезпечення проведення адміністративної реформи. Діяльність спеціальних органів виконавчої влади з питань проведення адміністративної реформи. Концепція адміністративної реформи – основний документ реформування державного управління. Характеристика та юридичний аналіз проектів нормативно-правових актів з питань адміністративної реформи. Захист прав і свобод громадян при проведенні адміністративної реформи. Проблеми введення адміністративної юстиції.

МОДУЛЬ II. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА. ОСНОВНІ ТЕОРІЇ ТА НАУКОВІ РОЗРОБКИ З ПРОБЛЕМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

ТЕМА 4. Актуальні питання адміністративної діяльності публічних органів влади

Публічно-правові відносини: поняття, сутність, мета. Адміністративна діяльність органів публічної адміністрації. Співвідношення понять «управлінської діяльності», «адміністративної діяльності», «адміністративно-правового регулювання діяльності». Структура моделі публічно-правових відносин. Контроль та облік як основа забезпечення правопорядку. Єдиний реєстр фізичних осіб. Реєстр землі та нерухомості. Реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Особливості діяльності Державної реєстраційної служби. Громадський контроль як одна з функцій управління.

ТЕМА 5. Актуальні питання реформування державної служби в Україні

Публічна служба: поняття, сутність, система. Державна служба – особливий інститут сучасної держави. Реформування державної служби як передумова розбудови демократичної держави та засіб підвищення її ефективності. Види та

моделі державної служби: цивільна, мілітаризована та муніципальна. Співвідношення термінів „посадова особа” та „службова особа” за законодавством України. Правове забезпечення реформування інституту державної служби. Види державних службовців та їх правовий статус. Правові питання проходження державної служби. Юридична відповідальність державних службовців. Особливості правової регламентації державної служби в органах місцевого самоврядування.

ТЕМА 6. Актуальні проблеми надання адміністративних послуг

Дефініція «адміністративні послуги». Різниця між поняттям «адміністративні послуги» та іншими суміжними категоріями. Ознаки адміністративних послуг. Особливості здійснення державних та муніципальних (комунальних) послуг. Класифікація та стандарти надання адміністративних послуг. Критерії якості адміністративних послуг. Адміністративні послуги у сфері економіки. Адміністративні послуги у сфері освіти. Адміністративні послуги у сфері охорони здоров'я. Адміністративні послуги у сфері оборони та безпеки України.

ТЕМА 7. Реформування адміністративно територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні

Основні етапи трансформації територіального устрою та системи місцевого самоврядування. Адміністративно-територіальний і функціональний аспекти реформування організації територіального устрою. Нове в розумінні сутності місцевого самоврядування. Проблемні питання правової регламентації діяльності територіальної громади. Реформування законодавства про вибори в органи місцевого самоврядування. Служба в органах місцевого самоврядування: теоретико-практичні питання. Проблеми реалізації концепції. Результати реформи адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування. Наслідки впровадження реформи АТУ та МС.

ТЕМА 8. Актуальні питання адміністративного судочинства

Адміністративна юстиція. Юрисдикція адміністративних судів. Стадії адміністративного судочинства. Розгляд справи в суді першої інстанції. Розгляд адміністративної справи в апеляційному порядку. Розгляд адміністративної справи в касаційному порядку. Перегляд адміністративної справи Верховним Судом України. Проведення за нововиявленими обставинами. Особливості реформування судової системи України.

МОДУЛЬ III. ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ПРАВА. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ПРАВА.

ТЕМА 9. Адміністративна деліктологія

Теорія відповідальності посадової особи. Наукові підходи до визначення юридичної відповідальності та її видів в сфері державного управління. Особливості юридичної відповідальності посадових осіб: адміністративна, дисциплінарна, кримінальна. Нормативно-правове регулювання адміністративних

проступків. Законодавство про відповідальність в сфері державної служби. Міжнародно-правовий досвід протидії проступкам. Підвищення відповідальності посадових осіб в контексті адміністративної реформи. Адміністративні делікти. Розмежування адміністративних деліктів на злочини та проступки. Антикорупційне законодавство, як основа боротьби із правопорушеннями в сфері державного управління.

3. Рекомендована література **Нормативно-правові акти**

1. Адміністративний кодекс УРСР від 12 жовтня 1927 року // Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1927. – №63–65.
2. Водний кодекс України // ВВР України.— 1995.— №24.— Ст. 189 (із змін, на 26.12.02).
3. Господарський процесуальний кодекс України // ВВР України. — 1992. — № 6. — Ст. 56 (із змін, на 07.03.02).
4. Декларація "Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні" від 15 грудня 1992р. // ВВР України.— 1993. — №16. —Ст. 166.
5. Житловий кодекс Української РСР // ВВР України. — 1983. — № 28. — Ст. 574 (із змін, на 02.03.2000).
6. Закон про боротьбу з корупцією L-6.1 від 01 серп. 2018 р. URL: <http://legisquebec.gouv.qc.ca/fr/pdf/cs/L-6.1.pdf>
7. Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" від 19 листопада 1992 р. // ВВР України.— 1993.— С 19.
8. Закон України "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі" від 1 грудня 1994 р. // ВВР України. — 1994. — №52. — Ст. 455.
9. Закон України "Про Антимонопольний комітет України" від 26 листопада 1993 р. // ВВР України. — 1993. — № 50. — Ст. 472.
10. Закон України "Про біженців" від 21 червня 2001р. // ВВР України. — 2001. — № 47. — Ст. 250.
11. Закон України "Про громадські об'єднання" від 22 березня 2012 року № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2013. — № 1. — Ст. 1.
12. Закон України "Про державний кордон України" від 4 листопада 1991 р. // ВВР України. — 1992. — № 2. — Ст. 5.
13. Закон України "Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні" від 26 січня 1993 р. // ВВР України. — 1993. — № 13. — Ст. 110.
14. Закон України "Про державну службу" від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради. — 2016. — № 4. — Ст. 43.
15. Закон України "Про державну статистику" від 17 вересня 1992 р. // ВВР України. — 1992. — № 43. — Ст. 608.
16. Закон України "Про державну таємницю" від 21 січня 1994 р. // ВВР України. — 1994. — № 16. — Ст. 93.
17. Закон України "Про дипломатичну службу" від 20 вересня 2001 р. // ВВР України. — 2002. — № 5. — С 29.

18. Закон України "Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон" від 13 жовтня 1992 р. // ВВР України. — 1992. — № 50. — Ст. 676.
19. Закон України "Про Збройні Сили України" від 6 грудня 1991 р. // ВВР України. — 1992. — № 9. — Ст. 108.
20. Закон України "Про звернення громадян" від 2 жовтня 1996 р. // ВВР України. — 1996. — № 47. — Ст. 256.
21. Закон України "Про інформацію" від 2 жовтня 1992 р. // ВВР України. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
22. Закон України "Про міжнародні договори України" від 22 грудня 1993 р. // ВВР України. — 1994. — № 10. — Ст. 45.
23. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 травня 1997 р. // ВВР України. — 1997. — № 24. — Ст. 170.
24. Закон України "Про національні меншини в Україні" від 25 червня 1992 р. // ВВР України. — 1992. — № 36. — Ст. 529.
25. Закон України "Про оперативно-розшукову діяльність" // ВВР України. — 1992. — № 22. — Ст. 303.
26. Закон України "Про перелік міністерств та інші центральні органи державного управління Української РСР" від 13 травня 1991 р. // ВВР України. — 1991. — № 26. — Ст. 290.
27. Закон України "Про політичні партії в Україні" від 5 квітня 2001 р. // ВВР України. — 2001 — № 25. — С 118.
28. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану" від 16 березня 2000 р. // ВВР України. — 2000. — № 23. — Ст. 176.
29. Закон України "Про правовий статус іноземців" від 4 лютого 1994 р. // ВВР. України. — 1994. — № 23. — Ст. 161.
30. Закон України "Про прикордонні війська України" від 4 листопада 1991 р. // ВВР України. — 1992. — № 2. — Ст. 7.
31. Закон України "Про Рахункову палату" від 11.07.96 № 315/96-ВР // ВВР України. — 1996. — № 43. — Ст. 212.
32. Закон України "Про свободу совісті та релігійні організації" від 23 квітня 1991 р. // ВВР України. — 1991. — № 25. — Ст. 283.
33. Закон України "Про службу в органах місцевого самоврядування" від 7 червня 2001 р. // ВВР України. — 2001. — № 33. — С 175.
34. Закон України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини" від 23 грудня 1997 р. // ВВР України. — 1998. — № 20. — Ст. 99.
35. Земельний кодекс України // ВВР України. — 2002. — № 3-4. — Ст. 27 (із змін, на 20.12.01).
36. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради. — 2005 — № 35–36, 37. — Ст. 446.
37. Кодекс законів про працю України // ВВР України. — 1971. — Дод. до № 50. — Ст. 375 (із змін, на 06.02.03).
38. Кодекс торговельного мореплавства України // ВВР України. — 1995. — № 47. — Ст. 349 (із змін, на 21.10.97).

39. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – додаток до № 51. – Ст. 1122 (з наступними змінами та доповненнями).

40. Кодекс України про надра // ВВР України. — 1994. — № 36. — Ст. 340 (із змін, на 26.12.02).

41. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

42. Лісовий кодекс України // ВВР України. — 1992. — №6. — Ст. 56 (із змін, на 07.03.02).

43. Митний кодекс України // ВВР України. — 2002. — № 38-39. — Ст. 288.

44. Повітряний кодекс України // ВВР України. — 1993. — № 25. — Ст. 274 (із змін, на 15.12.99).

45. Про Антикорупційну стратегію на 2018 - 2020 роки : проект Закону України від 26 квіт. 2018 р. № 8324. ЛІГА – ЗАКОН : [сайт]. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6F800I.html

46. Про Вищий антикорупційний суд України : Закон України від 7 черв. 2018 р. № 2447-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 24. Ст. 212.

47. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12 лист. 2015 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19/ed20151112>

48. Про Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади України : указ Президента України від 12 берез. 1996 р. № 79/96. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179/96>.

49. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/ed20141014>

50. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 – 2017 роки : Закон України від 14 жовт. 2014 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1699-18/ed20141014>

51. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05 серп. 2016 р. № 158. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16>

52. Про затвердження Порядку здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади : постан. Кабінету Міністрів України від 20 верес. 2011 р. № 1074. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074-2011-%D0%BF>

53. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 21.

54. Про Кабінет Міністрів України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. // Відомості Верховної Ради. — 2014. — № 13. — Ст. 222.
55. Про Національну поліцію від 02 липня 2015 року № 580-VIII // Відомості Верховної Ради. — 2015. — № 40-41. — Ст. 379.
56. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Закон України від 16 верес. 2014 р. № 1678-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 40. Ст. 2021.
57. Про судоустрій і статус суддів від 2 червня 2016 року № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради. — 2016, — № 31 — Ст. 545.
58. Про центральні органи виконавчої влади від 17 березня 2011 року № 3166-VI. // Відомості Верховної Ради України. — 2011, — № 38, — ст. 385
59. Проект Концепції реформування публічної адміністрації в Україні. 2005. 40 с. URL: http://pravo.org.ua/files/administr/Koncept_PRA_23%2012%2005.pdf
60. Сімейний кодекс України // ВВР України. — 2002. — № 21-22. — Ст. 135 (із змін, на 26.12.02).
61. Стратегія сталого розвитку «Україна 2020» : указ Президента України від 12 січ. 2015 р. № 5/2015. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
62. Указ Президента України "Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади" від 15 грудня 1999 р. № 1573/99.
63. Указ Президента України "Про систему центральних органів виконавчої влади" від 15 грудня 1999 р. № 1572/99.

Література

64. Авер'янов В. Б. Людиноцентристська ідеологія як основа реформування українського адміністративного права в умовах інтеграційного процесу / В. Б. Авер'янов // Держава та регіони. Серія Право. — 2010. — Вип. 2. — С. 87–92.
65. Авер'янов В. Б. Нагальні завдання формування української доктрини адміністративного права : євроінтеграційний аспект / В. Б. Авер'янов, А. А. Пухтецька // Вибори та демократія. — 2007. — № 3 (13)/2007. — С. 6–15.
66. Авер'янов В. Б. Нове ставлення до прав людини – мета реформування українського адміністративного права / В. Б. Авер'янов // Юридична Україна. — 2005. — № 5. — С. 31–35.
67. Авер'янов В. Б. Предмет регулювання адміністративного права та його «публічно-сервісна» складова / В. Б. Авер'янов // Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / [за заг. ред. В. Б. Авер'янова]. — К. : Юстініан, 2007. — 228 с.
68. Авер'янов В. Б. Принцип верховенства права у сфері виконавчої влади : питання теорії та практика реалізації / В. Б. Авер'янов // Право України. — 2010. — № 3. — С. 72–79.

69. Авер'янов В. Б. Реформування українського адміністративного права : ґрунтовний привід для теоретичної дискусії / В. Б. Авер'янов // Право України. – 2003. – № 5. – С. 117–122.
70. Административное право зарубежных стран : учебн. пособ. / под ред. А. Н. Козырина, М. А. Штатиной. – М. : Спарк, 2003. – 464 с.
71. Адміністративна (поліцейська) діяльність органів внутрішніх справ. Загальна частина : підручник; за заг. ред. Є.М. Моїсеєва, Ю.І. Римаренка, В.І. Олефіра. – К. : КНТ, 2008. – 816 с.
72. Адміністративна деліктологія: сучасна модель відповідальності посадових осіб органів публічної влади : навч.посібник / С.В. Петков, Н.О. Армаш, Є.Ю. Соболев. – К. : КНТ, – 2015. – 153 с.
73. Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ : навчальний посібник / за заг. ред. Є. М. Моїсеєва / В. І. Олефір, С. Ф. Константинов, М. В. Лошицький та ін. – К. : Вид-во ТОВ, 2010. – 428 с.
74. Адміністративна діяльність органів публічної влади: сучасний стан та перспективи розвитку. Навч.посібник / С.В. Петков., Н.О. Армаш, Є.Ю. Соболев. – К. : КНТ, – 2015. – 207 с.
75. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упоряд. В. П. Тимошук. – К. : Факт, 2003. – 496 с.
76. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. – Х. : Право, 2010. – 624 с.
77. Адміністративне право України : Академічний курс : підручник : у 2 т. / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Юридична думка, 2004. – Т. 1. Загальна частина. – 584 с.
78. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 544 с.
79. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. : у двох томах : Том 1. Загальна частина / Ред. колегія : В. Б. Авер'янов та ін. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 592 с.
80. Адміністративне право України. Загальна частина : Академічний курс : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х. : Золота миля, 2013. – 840 с.
81. Адміністративне право: актуальні питання та інноваційні ідеї : навч.посібник / С.В. Петков., Н.О. Армаш, Є.Ю. Соболев. – К. : КНТ, – 2015. – 148 с.
82. Адміністративний кодекс УРСР від 12 жовтня 1927 року // Збірник узаконень та розпоряджень робітничо-селянського уряду України. – 1927. – №63–65.
83. Адміністративно-деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / автор упорядник. О.А. Банчук. — К. : Книги для бізнесу, 2007. — 912 с.
84. Академічний тлумачний словник української мови : в 11 т. / [ред. А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, П. П. Доценко]. – К. : Наукова думка, 1973. – 840 с.

85. Андрійко О.Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»/ О.Ф. Андрійко. — К., 1999. — 38 с.
86. Армаш Н. О. Державні політичні діячі : становлення та перспективи їх адміністративно-правового статусу : монографія / Н. О. Армаш. — Запоріжжя : КПУ, 2012. — 316 с.
87. Битяк Ю.П. Державна служба в Україні : організаційно-правові засади : монографія / Ю.П. Битяк. — Х. : Право, 2005. — 304 с.
88. Виконавча влада і адміністративне право : наукове видання / за заг. ред. В. Б. Авер'янов. — К. : Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. — 668 с.
89. Демократичні засади державного управління та адміністративне право : монографія / Кол. авт. : Ю. С. Шемшученко, В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко та ін. — К. : Вид-во «Юридична думка», 2010. — 496 с.
90. Державне управління : європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещ, А. М. Школик та ін. — К. : Юстініан, 2007. — 288 с.
91. Державне управління : теорія і практика / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. — К. : Юрінком Інтер, 1998. — 432 с.
92. Державне управління та державна служба : словник-довідник / уклад. О. Ю. Оболенський. — К. : КНЕУ, 2005. — 480 с.
93. Децентралізація публічної влади : досвід європейських країн та перспективи України / [О. М. Бориславська, І. Б. Заверуха, А. М. Школик та ін.] ; Центр політико-правових реформ. — К., Москаленко О. М., 2012. — 212 с.
94. Додін Є.В. Удосконалення законодавства про адміністративну відповідальність юридичних осіб / Є.В. Додін // Концепція розвитку законодавства України : матеріали науково-практичної конференції. — К. : Ін-т законодавства Верховної Ради України. — 1996. — С. 114-115.
95. Кодекс України про адміністративні правопорушення : науково-практичний коментар / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін. ; — 2-ге вид. — К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. — 655 с.
96. Кодексу України про адміністративні правопорушення станом на 2 квітня 2012 р. : Науково-практичний коментар / Н. П. Бортник, К. І. Беляков, С. В. Петков, О. І. Остапенко, В. О. Шамрай [та ін.]. — К. : Центр учбової літератури, 2012. — 1246 с.
97. Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні : монографія / І. Б. Коліушко. — К. : Факт, 2002. — 260 с.
98. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. / Т. О. Коломоєць. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 576 с.
99. Колпаков В. Кодекс України про адміністративні правопорушення : пошук нової парадигми / В. Колпаков // Право України. — 2004. — №7. — С. 85–89.
100. Курс адміністративного права України : підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, В. Д. Сущенко та ін. / за ред. В. В. Коваленко. — К. : Юрінком Інтер, 2012. — 808 с.

101. Лук'янець Д. М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні : теорія та практика правового регулювання : [монографія] / Д. М. Лук'янець. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. – 367 с.

102. Мельник Р.С. Система вітчизняного адміністративного права та євроінтеграція України : до питання пошуку взаємозв'язку // Право України. 2010 – №8. – С. 116-122.

103. Менеджмент у державному управлінні : загальна частина: навчальний посібник / С.В. Петков, Р.С. Наливайко, Є.Ю. Соболь ; за заг. ред. В.П. Петкова. – Дніпропетровськ : ДГУ, «Адверта», 2015. – 93 с.

104. Менеджмент у державному управлінні : особлива частина: навчальний посібник / С.В. Петков, Р.С. Наливайко, Є.Ю. Соболь ; за заг. ред. В.П. Петкова. – Дніпропетровськ : ДГУ, «Адверта», 2015. – 216 с.

105. Міжнародне приватне право : підруч. / за ред. В. П. Жушмана, І. А. Шуміло. – Х. : Право, 2011. – 320 с.

106. Міжнародне публічне право : навч. посіб. / за заг. ред. В. Е. Теліпка. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 608 с.

107. Настюк В.Я. Адміністративно-правові режими в Україні : монографія / Настюк В. Я., Белєвцева В. В. — Х. : Право, 2009. — 128 с.

108. Петков С. В. Теорія адміністративного права : навч. посіб / С. В. Петков. – К. : КНТ, 2014. – 304 с.

109. Петков С.В. Адміністративно-правова реформа в Україні : практикум / С. В. Петков. – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2010. – 225 с.

110. Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України / за заг. ред. Тимощука В.П., Школика А.М. – К. : Конус-Ю, 2007. – 735 с.

111. Публічне адміністрування в Україні / заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової : навч. посіб. – Х. : Магістр, 2011. – 306 с.

112. Реформа публічної адміністрації в Україні : Проекти концепції та законів / упоряд: І. Коліушко, В. Тимошук. – К. : Центр політико-правових реформ, 2005. – 192 с.

113. Реформування державного управління в Україні: проблеми і перспективи / наук. кер. В. В. Цветков. – К. : Оріяни, 1998. – 364 с.

114. Рябченко О. П. Держава і економіка: адміністративно-правові аспекти взаємовідносин : монографія / за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 1999. – 304 с.

115. Стеценко С.Г. Адміністративне право України : навч. посіб. – вид. 3-тє, перероб. та доп. / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2011. – 624 с.

116. Школик А. М. Порівняльне адміністративне право : навч. посіб. / А. М. Школик. – Л. : ЗУКЦ, 2007. – 308 с.

Інформаційні ресурси

http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main	Сайт Верховної Ради України (законодавство)
http://pravoua.com.ua/	Сайт журналу «Право України»
http://www.ligazakon.ua/	Головний правовий портал України

http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
---	---

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання – усні та письмові опитування, проведення контрольних робіт, виконання тестових завдань, написання рефератів.